

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 42.313/1

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 13 februari 2007 door de Minister van Werk verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "tot wijziging van het koninklijk besluit van 30 januari 2001 tot uitvoering van het wetboek van vennootschappen", heeft op 1 maart 2007 het volgende advies gegeven:

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

1. Het om advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit strekt ertoe de regelen betreffende het opnemen van de sociale balans in de jaarrekeningen van vennootschappen te wijzigen. Daartoe wordt het koninklijk besluit van 30 januari 2001 tot uitvoering van het wetboek van vennootschappen gewijzigd.

De met het ontwerp beoogde wijzigingen houden onder meer verband met de wijziging van artikel 45 van de wet van 22 december 1995 ⁽¹⁾ bij de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact (artikel 28), waarbij de verplichting om in de sociale balans "per maatregel ten gunste van de tewerkstelling, genomen door of krachtens een wet of een reglement, het aantal betrokken werknemers" te vermelden, wordt opgeheven.

2. Rechtsgrond voor het ontwerp wordt geboden door artikel 45, zoals gewijzigd bij de wet van 23 december 2005, en artikel 46 van de wet van 22 december 1995.

Aangezien de wijziging van artikel 45, bij de wet van 23 december 2005 (artikel 28), nog niet in werking is getreden, en het krachtens artikel 224 van de wet van 27 december 2006 houdende diverse bepalingen (I) aan de Koning toekomt om de datum van bedoelde inwerkingtreding te bepalen, kan het ontwerp, zoals het voorligt, slechts doorgang vinden in de mate dat voornoemd artikel 28 van de wet van 23 december 2005 tegelijk ook uitdrukkelijk in werking wordt gesteld.

Bijgevolg zal het ontwerp nog moeten worden aangevuld met een bepaling waarbij artikel 28 van de wet van 23 december 2005 in werking wordt gesteld. Rechtsgrond daartoe wordt geboden door voornoemd artikel 224 van de wet van 27 december 2006.

⁽¹⁾ Wet van 22 december 1995 houdende maatregelen tot uitvoering van het meerjarenplan voor werkgelegenheid.

3. In het tweede en het derde lid van de aanhef van het ontwerp wordt respectievelijk gerefereerd aan de wet van 7 mei 1999 houdende het wetboek van vennootschappen en aan hoofdstuk III van de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact. De bepalingen van die wet en van dat hoofdstuk vormen echter geen rechtsgrond voor het ontwerp.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

1. Het eerste lid van de aanhef redigere men als volgt:

"Gelet op de wet van 22 december 1995 houdende maatregelen tot uitvoering van het meerjarenplan voor werkgelegenheid, inzonderheid op artikel 45, gewijzigd bij de wetten van 26 maart 1999 en 23 december 2005, en op artikel 46, gewijzigd bij de wet van 26 maart 1999;"

2. Rekening houdende met hetgeen hiervoor is opgemerkt omtrent de rechtsgrond van het ontwerp, dienen het tweede en het derde lid van de aanhef te worden geschrapt en dient na het eerste lid een nieuw tweede lid te worden ingevoegd geredigeerd als volgt:

"Gelet op de wet van 27 december 2006 houdende diverse bepalingen (I), inzonderheid op artikel 224;"

3. Na het hiervoor voorgestelde tweede lid dient een nieuw derde lid te worden ingevoegd waarin wordt verwezen naar de met het ontworpen besluit te wijzigen artikelen 91 en 94 van het koninklijk besluit van 30 januari 2001.

4. In het vijfde lid van de aanhef schrijve men in de Nederlandse tekst "Centrale Raad voor het Bedrijfsleven" in plaats van "Centrale Raad van Economie".

.../...

5. In de Nederlandse tekst redigere men het zevende lid als volgt:

"Gelet op de akkoordbevinding van Onze Minister van Begroting van 26 januari 2007 (niet: 27 december 2007);".

6. Aangezien op grond van de gecoördineerde wetten op de Raad van State het verzoek om advies te geven binnen een termijn van dertig dagen niet langer op verplichtende wijze het voorwerp dient te zijn van een beslissing van de Ministerraad, dient het achtste lid van de aanhef te worden geschrapt.

Bepalend gedeelte

Algemene opmerkingen

1. De artikelen 1, 2 en 6 van het ontwerp strekken ertoe bepalingen van het koninklijk besluit van 30 januari 2001 volledig te vervangen, terwijl de aan die bepalingen effectief aangebrachte wijzigingen veeleer beperkt zijn.

Het hernemen van de volledige tekst van bepalingen waarvan de wijzigingen miniem zijn, heeft als voordeel dat de bestemming van de norm direct kennis kan nemen van de volledige, aangepaste versie van de gewijzigde bepalingen, doch heeft ook nadelen. Zo kan bij de lezer de verkeerde indruk worden gewekt dat de nieuwe bepalingen een grondige herziening inhouden van de bestaande regeling, waardoor het noodzakelijk werd geacht deze volledig te vervangen. Daarenboven moet ermee rekening worden gehouden dat, ook wat betreft de ongewijzigd overgenomen bepalingen, het ontwerp dient te worden beschouwd als een nieuwe wilsuiting van de verordenende overheid, wat betekent dat ook die bepalingen in hun geheel kunnen worden aangevochten voor de afdeling administratie van de Raad van State.

Het staat aan de stellers van het ontwerp om te oordelen of, gelet op de zo-even vermelde nadelen, de wijziging van de hiervoor bedoelde bepalingen van het koninklijk besluit van 30 januari 2001 niet beter wordt beperkt tot de effectieve wijzigingen ervan, waar nu wordt geopteerd voor een volledige vervanging van de te wijzigen bepalingen, met inbegrip van de ongewijzigd gebleven onderdelen ervan.

2. Vrijwel alle artikelen van het ontwerp dienen nog te worden nagekeken vanuit wetgevingstechnisch oogpunt. Zo moet, naar het voorbeeld van artikel 1 van het ontwerp, in voorkomend geval, in de inleidende zin of in de bepaling van het artikel melding worden gemaakt van de koninklijke besluiten die nog van kracht zijnde wijzigingen hebben aangebracht in de te wijzigen of op te heffen bepalingen. Ook dient in de Nederlandse tekst, telkens wanneer een bepaling wordt opgeheven, te worden geschreven "wordt opgeheven" in plaats van "vervalt". Het is daarenboven vanuit legistiek oogpunt gebruikelijk dat wijzigingen die worden aangebracht in eenzelfde artikel, worden gegroepeerd in één enkele wijzigingsbepaling.

Artikel 10

Men redigere artikel 10 van het ontwerp als volgt:

"Dit besluit treedt in werking de dag waarop hoofdstuk XIV van titel XIII van de wet van 27 december 2006 houdende diverse bepalingen (I) in werking treedt".

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT, W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
	A. SPRUYT, M. TISON,	assessoren van de afdeling wetgeving,
Mevrouw	A. BECKERS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. B. STEEN, auditeur.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A. BECKERS

M. VAN DAMME

ROYAUME DE BELGIQUE

Avis 42.313/1

DE LA SECTION DE LÉGISLATION
DU CONSEIL D'ÉTAT

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre de l'Emploi, le 13 février 2007, d'une demande d'avis, dans un délai de trente jours, sur un projet d'arrêté royal "modifiant l'arrêté royal du 30 janvier 2001 portant exécution du code des sociétés", a donné le 1er mars 2007 l'avis suivant:

PORTÉE ET FONDEMENT JURIDIQUE DU PROJET

1. Le projet d'arrêté royal soumis pour avis vise à modifier les règles relatives à la mention du bilan social dans les comptes annuels des sociétés. À cet effet, il modifie l'arrêté royal du 30 janvier 2001 portant exécution du Code des sociétés.

Les modifications envisagées par le projet découlent notamment, de la modification de l'article 45 de la loi du 22 décembre 1995 ⁽¹⁾ par la loi du 23 décembre 2005 relative au pacte de solidarité entre les générations (article 28), qui abroge l'obligation de mentionner dans le bilan social "le nombre de travailleurs concernés par chaque mesure en faveur de l'emploi, prise par ou en vertu d'une loi ou d'un règlement".

2. Le fondement juridique du projet est procuré par l'article 45, modifié par la loi du 23 décembre 2005, et par l'article 46 de la loi du 22 décembre 1995.

Dès lors que la modification de l'article 45 par la loi du 23 décembre 2005 (article 28) n'est pas encore entrée en vigueur et que selon l'article 224 de la loi du 27 décembre 2006 portant des dispositions diverses (I), c'est au Roi qu'il revient d'en fixer la date d'entrée en vigueur, le projet à l'examen ne pourra aboutir que dans la mesure où l'article 28 précité de la loi du 23 décembre 2005 sera aussi expressément mis en oeuvre au même moment.

Par conséquent, il faudra encore compléter le projet par une disposition mettant en oeuvre l'article 28 de la loi du 23 décembre 2005. L'article 224 précité de la loi du 27 décembre 2006 fournit le fondement juridique à cet effet.

3. Les deuxième et troisième alinéa du préambule du projet font respectivement référence à la loi du 7 mai 1999 contenant le Code des sociétés et au chapitre III de la loi du 23 décembre 2005 relative au pacte de solidarité entre les générations. Les dispositions de cette loi et de ce chapitre ne procurent toutefois pas de fondement juridique au projet.

⁽¹⁾ Loi du 22 décembre 1995 portant des mesures visant à exécuter le plan pluriannuel pour l'emploi.

EXAMEN DU TEXTE

Préambule

1. On formulera le premier alinéa du préambule comme suit:

"Vu la loi du 22 décembre 1995 portant des mesures visant à exécuter le plan pluriannuel pour l'emploi, notamment l'article 45, modifié par les lois des 26 mars 1999 et 23 décembre 2005, et l'article 46, modifié par la loi du 26 mars 1999;"

2. Eu égard à l'observation relative au fondement juridique du projet, il faut supprimer le deuxième et le troisième alinéa du préambule et insérer après le premier alinéa un deuxième alinéa nouveau, rédigé comme suit:

"Vu la loi du 27 décembre 2006 portant des dispositions diverses (I), notamment l'article 224;"

3. Après le deuxième alinéa proposé ci-dessus sera inséré un troisième alinéa nouveau qui fait référence aux articles 91 et 94 de l'arrêté royal du 30 janvier 2001, que l'arrêté en projet modifie.

4. Au cinquième alinéa du préambule, on écrira dans le texte néerlandais "Centrale Raad voor het Bedrijfsleven" au lieu de "Centrale Raad van Economie".

5. Dans le texte néerlandais, on rédigera le septième alinéa comme suit:

"Gelet op de akkoordbevinding van Onze Minister van Begroting van 26 januari 2007 (non: 27 december 2007);"

6. Dès lors que, selon les lois coordonnées sur le Conseil d'État, la demande d'avis à donner dans un délai de trente jours ne doit plus obligatoirement faire l'objet d'une décision du Conseil des ministres, il y a lieu de supprimer le huitième alinéa du préambule.

Dispositif

Observations générales

1. Les articles 1er, 2 et 6 du projet visent à remplacer totalement certaines dispositions de l'arrêté royal du 30 janvier 2001 alors que les modifications qui sont effectivement apportées à ces dispositions sont plutôt limitées.

La reproduction intégrale de dispositions faisant l'objet de modifications minimales présente l'avantage de permettre au destinataire de la norme de prendre directement connaissance, dans sa totalité, de la version adaptée des dispositions modifiées, mais comporte également des inconvénients. Ainsi, le lecteur peut être porté à croire, à tort, que les nouvelles dispositions impliquent une révision fondamentale des règles existantes, en sorte qu'il a été jugé nécessaire de les remplacer dans leur ensemble. Il faut en outre garder à l'esprit que le projet doit être considéré, y compris en ce qui concerne les dispositions reproduites telles quelles, comme une nouvelle manifestation de la volonté de l'autorité investie du pouvoir réglementaire, ce qui signifie que ces dispositions peuvent, elles aussi, être contestées dans leur ensemble devant la section d'administration du Conseil d'État.

Il revient aux auteurs du projet d'apprécier s'il ne voudrait pas mieux, vu les inconvénients qui viennent d'être exposés, limiter la modification des dispositions précitées de l'arrêté royal du 30 janvier 2001 aux modifications qui doivent effectivement y être apportées, plutôt que d'opter, comme à présent, pour un remplacement complet des dispositions à modifier, y compris des parties restées inchangées.

2. Il y a lieu de vérifier quasi tous les articles du projet sur le plan de la légistique. Ainsi, sur l'exemple de l'article 1er du projet, la phrase liminaire ou la disposition de l'article mentionneront le cas échéant les arrêtés royaux qui ont apporté des modifications encore en vigueur dans les dispositions à modifier ou à abroger. En outre, dans le texte néerlandais, lorsqu'une disposition est abrogée, il faut écrire chaque fois "wordt opgeheven" au lieu de "vervalt". Il est par ailleurs d'usage en légistique de rassembler dans une seule disposition modificative les modifications apportées à un même article.

Article 10

On formulera l'article 10 du projet comme suit:

"Le présent arrêté entre en vigueur le jour auquel entre en vigueur le chapitre XIV du titre XIII de la loi du 27 décembre 2006 portant des dispositions diverses (I)".

La chambre était composée de

Messieurs	M. VAN DAMME,	président de chambre,
	J. BAERT, W. VAN VAERENBERGH,	conseillers d'État,
	A. SPRUYT, M. TISON,	assesseurs de la section de législation,
Madame	A. BECKERS,	greffier.

Le rapport a été présenté par M. B. STEEN, auditeur.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. W. VAN VAERENBERGH.

LE GREFFIER,

LE PRÉSIDENT,

A. BECKERS

M. VAN DAMME